

01

UNIVERSITAT DE BARCELONA

ECOLOGIA I EPIDEMIOLOGIA PARASITÀRIES

Edifici de Farmàcia, 50 anys

Curs
2007-08

Ensenyament de Farmàcia

UNIVERSITAT DE BARCELONA

Pla docent de l'assignatura

**ECOLOGIA I EPIDEMIOLOGIA
PARASITÀRIES**

Dades generals de l'assignatura

Nom de l'assignatura: Ecologia i Epidemiologia Parasitàries

Codi de l'assignatura: 243102

Curs acadèmic: 2007-2008

Coordinació: CARLOS FELIU JOSE

Departament: Dept. Microbiologia i Parasitologia Sanitàries

Crèdits: 6 (Crèdits assign. només no-ECTS)

Competències que es desenvolupen en l'assignatura

Generals:

- L'estudiant ha de ser capaç d'enmarcar el paper dels paràsits dins del rol que aquests juguen en el manteniment i evolució de les zoonosis parasitàries

Específiques:

- Coneixement de les diferents tècniques que habitualment fa servir la Parasitologia i altres ciències relacionades amb ella

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

Referits a coneixements

Considerant la base ecològica del parasitisme, la parasitologia sanitària permet donar a conèixer aquells factors biòtics i abiòtics que potencien la disseminació dels paràsits i, per tant, de les malalties parasitàries.

L'anàlisi dels factors epidemiològics relacionats amb les parasitosis és, a la vegada, un complement d'interès per a altres assignatures que apareixen en la llicenciatura i que tenen com a objectiu prioritari el coneixement del medi ambient. En aquests moments en què l'interès pel medi ambient és del tot

evident, l'estudi dels factors ecològics que són decisius perquè l'associació hoste/paràsit pugui dur-se a terme encaixa perfectament dintre del paper que els sanitaris poden desenvolupar.

Com a punts més destacats del seu contingut podríem anomenar, concisament els següents:

- Relació de la parasitologia amb altres ciències sanitàries.
- Importància de la parasitologia en sanitat humana i ambiental.
- Epidemiologia sanitària.
- Zoonosis parasitàries.
- L'aigua, el sòl i els aliments com a medi i vehicle de paràsits.
- Els artròpodes com a productors i disseminadors de malalties parasitàries.
- Lluita antiparasitària.

En relació al programa de seminaris, es pretén aconseguir essencialment dos objectius:

a) Realitzar anàlisis integrals (epidemiològiques, terapèutiques, profilàctiques, de diagnòstic, ecològiques) de paràsits amb determinats cicles biològics.

b) Intervenció d'especialistes en els diferents aspectes tractats en el programa teòric;

i en relació al programa de pràctiques:

a) conèixer la morfologia d'algunes espècies paràsites que causen zoonosis.

b) identificar les formes de vida lliure dels paràsits (eliminatives/infestants)

Blocs temàtics de l'assignatura

1. Generalitats i ecologia parasitària

1.1. Tema 1.

Parasitologia, parasitisme i paràsit: definició i concepte. Abast de la

parasitologia i la seva relació amb altres ciències. Importància de la parasitologia. Evolució històrica, estat actual i tendències de la parasitologia

1.2. Tema 2.

La parasitologia i la seva relació amb la sanitat. Paper de les malalties parasitàries en la salut pública. Incidència en l'home, els animals domèstics i silvestres. Els organismes oficials i les malalties parasitàries

1.3. Tema 3.

Epidemiologia: concepte. Epidèmies, pandèmies i malalties autòctones. Conceptes. Termes utilitzats habitualment en parasitologia i epidemiologia: prevalença, incidència, intensitat parasitària, intensitat mitjana, abundància, infrapoblació i infracomunitat. Altres termes utilitzats en epidemiologia

1.4. Tema 4.

Tipus d'estudis epidemiològics. Objectius de l'epidemiologia. El rol de l'estadística en les anàlisis epidemiològiques. Bioestadística i epidemiologia

1.5. Tema 5.

Adaptacions inherents a la vida parasitària. Adaptacions de tipus morfològics o estructurals. Adaptacions de tipus biològic o funcional

1.6. Tema 6.

Models del sistema hoste-paràsit. Models: concepte i aspectes generals. Models de paràsits de cicle directe i indirecte

1.7. Tema 7.

Ecologia dels paràsits: consideracions generals. El terme "ninxol ecològic". Factors abiòtics condicionants dels parasitismes: factors externs i interns

1.8. Tema 8.

El paràsit i la seva relació amb l'hoste. Incidència de l'edat, el sexe, l'alimentació i el tipus de vida de l'hoste. Altres factors condicionants.

1.9. Tema 9.

La fauna parasitària i els factors geogràfics: relacions. Anàlisi de l'efecte del

clima, el grau d'aïllament, la fisiografia i l'origen en el temps. Els paràsits i els fenòmens zoogeogràfics i filogenètics

1.10. Tema 10.

Especificitat parasitària: consideracions generals. Aspectes filogenètics: hostes endèmics. Races de paràsits i hostes. Factors responsables de l'especificitat

2. Zoonosis parasitàries

2.1. Tema 11.

Zoonosis parasitàries: concepte. Factors generals del pas a l'home de les malalties d'origen animal. Epidemiologia de les zoonosis. Modalitats de transmissió

2.2. Tema 12.

Parasitosis dels animals domèstics que poden afectar l'home. Parasitosis dels remugants: protozoosis i platihelmitosis.

2.3. Tema 13.

Parasitosis dels remugants: nematodosis i artropodosis

2.4. Tema 14.

Parasitosis dels èquids i súids: protozoosis, helmintosis i artropodosis

2.5. Tema 15.

Parasitosis dels carnívors domèstics: el gos i el gat. Protozoosis

2.6. Tema 16.

Parasitosis dels carnívors domèstics: el gos i el gat. Helmintosis

2.7. Tema 17.

Parasitosis dels carnívors domèstics: el gos i el gat. Artropodosis.

2.8. Tema 18.

Parasitosis de les aus domèstiques: protozoosis, helmintosis i artropodosis

2.9. Tema 19.

Malalties parasitàries dels animals no domèstics en llibertat: la seva relació amb

la salut pública. El cas concret dels animals de caça, peixos comestibles i

animals de pelleteria

2.10. Tema 20.

Malalties parasitàries dels animals no domèstics captius: la seva relació amb la salut pública. Fenòmens que a nivell parasitològic comporta la captivitat. Els models dels paràsits monoxens i heteroxens. Paràsits i zoos.

2.11. Tema 21.

Artròpodes verinosos. Esmert dels diplòpodes i quilòpodes d'interès. Aranyes i escorpins.

2.12. Tema 22.

Rol dels artròpodes en la disseminació i perpetuïtat de les zoonosis. Artròpodes picadors i no picadors

2.13. Tema 23.

Rol dels crustacis, amfibis, rèptils i mol.luscs en la disseminació i perpetuïtat d'algunes zoonosis

2.14. Tema 24.

L'aigua, el sòl i els aliments com a vehicle de parasitosis. I. Zoonosis transmeses per aliments d'origen animal

2.15. Tema 25.

L'aigua, el sòl i els aliments com a vehicle de parasitosis. II. Zoonosis transmeses per aliments d'origen vegetal

2.16. Tema 26.

L'aigua, el sòl i els aliments com a vehicle de Parasitosis. III. Zoonosis transmeses per l'aigua i els aliments líquids.

2.17. Tema 27.

L'aigua, el sòl i els aliments com a vehicle de parasitosis. IV. Zoonosis transmeses per contacte amb la terra, l'aigua, la vegetació i els locals contaminats.

3. Profilaxis i tractament

3.1. Tema 28.

Tractament de les malalties parasitàries. Bases generals d'actuació. Mecanismes de toxicitat selectiva. Resistències. Expectatives de futur. Antiprotozoaris i Antihelmíntics

3.2. Tema 29.

Lluita antivectorial integrada. Acaricides i insecticides: tipus i accions

3.3. Tema 30.

Profilaxis de les malalties parasitàries. Aspectes generals. Mesures profilàctiques que es poden seguir. Profilàxis de les malalties originades per paràsits de cicles directes i indirectes

Metodologia i organització general de l'assignatura

Les classes teòriques i els seminaris seran classes magistrals. La limitació del nombre d'hores presencials obliga al alumne a ampliar els seus coneixements sota la base de les informacions aportades a les lliçons magistrals. Això permetrà a l'alumne aprofundir en el grau de coneixements i adquirir l'aprenentatge ideal superar l'assignatura.

Avaluació acreditativa dels aprenentatges de l'assignatura

L'avaluació consistirà en un examen tipus test (90 preguntes verdader/fals) en relació al programa teòric i pràctic. Paralelament s'haurà de realitzar un treball (a entregar a final de curs) en relació a l'epidemiologia de una zoonosi parasitària. La nota d'aquest treball representarà un 10% la nota final. La convocatòria de setembre serà igual que la de juny.

Avaluació única

L'avaluació única consistirà en un examen tipus test (100 preguntes verdader/fals) en relació al programa teòric i pràctic. Per accedir a aquesta avaluació única caldrà sol·licitar-la abans del dia 29 de febrer de 2008 per les vies administratives adients.

Fonts d'informació bàsiques de l'assignatura

Llibres

Euzeby, Jaques. Les parasitoses humaines d'origine animal. Caractères épidémiologiques. Ed. Flanmarion Médecine Sciences. Paris. 1984

Cox, F.E.G. Modern Parasitology. A textbook of Parasitology. Ed. Blackwell Scientific Publications, 1982

Gustafsson, L.L., Beerman, B. i Aden, B i Aden Abdi, Y. Handbook of drugs for tropical parasitic infections. Ed. Taylor & Francis Ltd. U.K., 1987

Noble, E.R., Noble, G.A. Schad, G.A. i MacInnes Parasitology. The biology of animal parasites. Ed. Lea & Febiger, EE.UU, 1989

Steele H., James. Handbook Series in Zoonoses, Section C: Parasitic Zoonoses. Vol.I,II i III. Ed. CRC Press, 1982.

